

Østfold Botaniske Forening

Saksbehandler, innvalgstelefon

Gunnar Bjar, 69247120

Att. Bjørn Petter Løfall

Tillatelse til innsamling av planter i naturreservater i Marker 29.06.-03.07.2022

Statsforvalteren gir Østfold Botaniske Forening (ØBF) tillatelse til innsamling av planter i naturreservater i forbindelse med florakartlegging i Marker i perioden 29.06.-03.07.2022.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad datert 17.06.2022. Det er søkt om tillatelse til innsamling av planter i naturreservater i forbindelse med florakartlegging i Marker i perioden 29.06.-03.07.2022.

Søknaden gjelder primært karplanter, men også artsgrupper som moser, lav og sopp. Kartleggingen vil bli gjort av en gruppe på knappe 20 personer. Nesten alt materiale vil bli overtatt av florakartleggingskomiteen og brakt til Naturhistorisk museum i Oslo (NHM) etter florakartleggingen. Der vil det bli gjenstand for videre behandling og implementering i NHMs herbarium.

Innenfor aktuelle reservater ønsker ØBF å samle planter når de er nye for kommunen, og/eller er krevende å bestemme og/eller på annen måte vurderes som interessant. Deltagerne får tilsendt liste over hvor mange belegg som finnes av hver art, da ØBF ikke ser noen grunn til å samle mer materiale av arter som er hyppig samlet. Ved besøk i reservater rapporterer ØBF i Artsobservasjoner det som noteres derfra. Deltagerne vil få skriftlig materiale om hva ØBF ønsker spesielt ettersøkt og evt. samlet.

ØBF viser også til at Østfold har mange fremmede arter spredt i naturen. ØBF anser disse som uproblematisk å samle da de regnes som en trussel for biomangfoldet, særlig arter som er klassifisert med høy eller svært høy økologisk risiko.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for verneområdene i Marker kommune. Vi forvalter verneområdene etter egne forskrifter med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Følgende naturreservater i Marker kommune omfattes av søknaden. For hvert område er verneformål og bestemmelsen i verneforskriften om fredningen av plantelivet angitt.

Linehøgda

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med truet, sjelden og sårbar natur, med rikere granskog, samt noe furuskog, med tilhørende flora og fauna. Området representerer en spesiell naturtype i lavereliggende trakter under marin grense, bl.a. med Ørje-mylonitt-gneis i Sørøst-Norge. Videre er formålet å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§3 bokstav a: Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

Sakseåsen

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av eldre skog med de naturlig forekommende naturtyper og arter. Området domineres av barskog på lav og middels bonitet, og det forekommer innslag av gamle ospeskog, blokkmark og bergvegger. Det er en del dødved av gran, furu og osp i området som er viktig for biologisk mangfold. En eksponert sørvendt skrent har gode forutsetninger for truede og nær truede insektarter og sopp. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 3 bokstav a: Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

Burumtjern

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av relativt lite påvirket gammelskog med overveiende fattige skogtyper med furu, gran, stor osp, samt noen tjern og myrer. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i en mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 3 bokstav a: Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

Fuglemosehøgda

Formålet med naturreservatet er å bevare et relativt lite påvirket skogområde som er representativt for lavereliggende trakter over marin grense på grunnfjell i Sørøst-Norge. Området består av større sammenhengende områder med gammelskog bestående overveiende av fattige skogtyper med furu og gran, og med flere tjern og myrer. Området har viktige kvaliteter som storfuglhabitat. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 3 bokstav a: Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

Fjella

Formålet med naturreservatet er å bevare et større område med eldre furu- og granskog med de naturlig forekommende arter, naturtyper og økologiske prosesser. Reservatet er et referanseområde for denne naturtypen og er av særskilt naturvitenskapelig verdi. Området har særskilt betydning for biologisk mangfold med forekomst av sjeldne og sårbare arter og naturtyper. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 3 bokstav a: Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

Svartvannet

Formålet med fredningen er å bevare et skogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har særskilt vitenskapelig verdi da store arealer består av relativt urørt gammel naturskog, noe som det er lite av ellers i denne regionen.

§ 3 nr. 1: Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.

Vestre Risenhøgda og Fuglemåsan

Formålet med forskriften er å bevare et skogområde som representerer bestemte typer natur i form av gammel lavlandsbarskog og større uberørte nedbørsmyrer. Videre er formålet å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det har stor variasjon i vegetasjon. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 3 bokstav a: Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

Gjølssjøen

Formålet med vernet er å bevare et viktig våtmarksområde og en interessant innsjøtype med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området. Gjølssjøen er hekkeplass for kravfulle arter, dels med sparsom forekomst i fylket og landet ellers. Det er også et viktig trekkområde.

Kap. IV nr. 1: All vegetasjon i vann og på land er vernet mot enhver form for skade og ødeleggelse. Nye plantearter må ikke innføres.

Bredmosen

Formålet med fredningen er:

- a. Å bevare et stort ombrogendt myrkompleks (nedbørsmyr) som enkelte steder er utformet som konsentrisk høgmyr.
- b. Å bevare et myrområde der det forekommer arter av plantegeografisk interesse.

Kap. IV nr. 1: Vegetasjonen, herunder også døde busker og trær, er fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse untatt det som følger av fri ferdsel. Det er forbudt å fjerne planter eller

plantedeler fra reservatet. Unntak fra dette er tiltak i medhold av punkt 4, det som følger av fri ferdsel og sanking av bær og sopp. Nye plantearter må ikke innføres.

Kisselbergmosen

Formålet med fredningen er å bevare et stort myrkompleks med en variert hydrotopografisk oppbygning, der et svakt hvelvet ombrogent myrkompleks (nedbøsmyr) går over i minerogen myr (jordvannsmyr) mot fastmarka.

Kap. IV nr. 1: Vegetasjonen, herunder også døde busker og trær, er fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse untatt det som følger av fri ferdsel. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Unntak fra dette er tiltak i medhold av punkt 4, det som følger av fri ferdsel og sanking av bær og sopp. Nye plantearter må ikke innføres.

Langrasta

Formålet med fredningen er å bevare en av de få myrene i Østfold som har et stort innslag av rikmyrvegetasjon, der det opptre kalkkrevende arter som er sjeldne i resten av fylket.

Kap. IV nr. 1: Vegetasjonen, herunder også døde busker og trær, er fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse untatt det som følger av fri ferdsel. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Unntak fra dette er tiltak i medhold av punkt 4, det som følger av fri ferdsel og sanking av bær og sopp. Nye plantearter må ikke innføres.

Spernesmosen

Formålet med fredningen er å bevare en av de få intakte konsentriske høgmyrer i Østfold.

Kap. IV nr.1: Vegetasjonen, herunder også døde busker og trær, er fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse untatt det som følger av fri ferdsel. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Unntak fra dette er tiltak i medhold av punkt 4, det som følger av fri ferdsel og sanking av bær og sopp. Nye plantearter må ikke innføres.

Statsforvalteren vurderer søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

ØBF har gjennom mange år bidratt sterkt til kunnskapen om planters utbredelse i Østfold. Ikke minst har koordinert florakartlegging vært en viktig arbeidsform. Arbeidet har i høy grad bidratt til bedre kjennskap til plantelivet i mange verneområder.

Det er vår vurdering at kartlegging, herunder innsamling av belegg, i regi av ØBF skjer på en måte som ikke skader det biologiske mangfoldet. Vi legger til grunn at det vil være tilfelle også denne gang.

Vi anser saken som tilstrekkelig godt opplyst, bl.a. fordi ØBFs virksomhet er godt kjent fra tidligere. Innsamlingen vil foregå i et begrenset omfang som ikke vil kunne bidra til at økosystemet utsettes for en for stor samlet belastning. Metodikken oppfyller også kravet til miljøforsvarlige driftsmetoder.

Når det gjelder fremmede arter, setter vi ingen begrensninger i mengden materiale som kan samles inn. Innsamling kan gjerne skje med rot. Dersom registratorene kommer over små forekomster som enkelt kan utryddes eller desimeres ved at plantene dras opp med rot, ser vi gjerne at dette gjøres.

Etter vår vurdering er innsamlingen ikke i strid med verneformålet, og den vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren gir Østfold Botaniske Forening tillatelse til innsamling av planter i de naturreservatene som er listet opp i dette brevet. Tillatelsen er gitt med hjemmel naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Det skal ikke samles inn mer materiale enn det som er nødvendig av vitenskapelige grunner. Denne begrensningen gjelder ikke fremmede arter.
- Fremmede arter kan tas opp med rot. Forekomster av slike arter kan gjerne utryddes/fjernes i sin helhet.
- Denne tillatelsen gjelder florakartleggingen som skal foregå i Marker kommune 29.06.-03.07.2022.
- Innsamlet materiale skal overlates til en vitenskapelig samling, og funn skal registreres i Artsobservasjoner/Artskart.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne vises oppsyn og politi.

Klageadgang

Dere kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Karsten ButenschønEllen Lien
seksjonssjefseksjonssjef
Klima- og miljøvern avdelingen

Gunnar Bjar
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent